

Kommunstyrelseförvaltningen
Birgitta Lundell
Projektledare
5782 92 26

TJÄNSTESKRIVELSE

2008-03-19

1 (5)

Kommunstyrelsen

Medborgarpaneler

Förslag till beslut

- Tyresö kommun prövar en allmän medborgarpanel under ett år från 1 september 2008.
- Kommunstyrelsen har ansvaret för vilka frågor som ska/får ställas till panelerna och delegerar beslutandet till presidiet.
- Till styrgrupp utses: Berit Assarsson, Mats Fält, Martin Nilsson, Staffan Isling och projektledaren Birgitta Lundell. Mats Fält återrappporterar fortlöpande till demokratiberedningen.

Staffan Isling
Kommunchef

Birgitta Lundell
Informationsansvarig

Beskrivning av ärendet

För att uppnå ett engagemang och ett större ansvarstagande för den lokala samhällsutvecklingen hos medborgarna behöver kommuner och landsting utveckla system där medborgardialogen blir en del i styrningen av organisationen och ett underlag för beslut. Fokus måste ligga på syftet med att involvera medborgarna och hur resultatet ska användas. I ett system där kommunen/landstinget ser medborgarnas värderingar och synpunkter som en viktig del i beslutsprocessen blir dialogen i form av konsultationer med medborgarna centrala verktyg.

tyresö kommun

Sveriges Kommuner och Landsting har därför inbjudit till ett nätverk för att utveckla medborgarpaneler via Internet och SMS som en del av styrningen av organisationen. Målet med projektet är att:

- Utveckla metoden medborgarpanel genom Internet och SMS i Sverige för att få erfarenheter av om metoden kan skapa ett engagemang hos medborgarna för att delta i kommuners och landstings beslutsprocesser.
- Pröva om metoden upplevs som användbar för förtroendevalda för att få ett bättre beslutsunderlag där medborgarnas värderingar i olika frågor utgör en del.
- Få en uppfattning om vilka frågor som kan skapa engagemang för att delta i en medborgarpanel.
- Följa om konsultationen i medborgarpanelen får en påverkan på beslutsprocesser.
- Utveckla metoder för återkoppling till deltagare och medborgare av vad konsultationen har gett för input till styrning och om inte varför.

39 kommuner och 3 landsting har anmält intresse för att delta i nätverket. Nätverksarbetet kommer att pågå under 2007 - april 2010.

Följande krav ställs på deltagande:

- Kommunstyrelsen/landstingsstyrelsen i respektive kommun/landsting ska fatta beslut om deltagande i nätverket
- Kommunen/landstinget ska utse en projektledare som kan avsätta viss del av sin tid till det lokala arbetet med att utveckla medborgarpaneler och att delta på de möten som hålls i nätverket under projektiden.
- Kommunen/landstinget utser en styrgrupp bestående av någon ledande tjänsteman, en ledande politiker och en projektledare. Dessa kommer att inbjudas till ett möte per år under projektiden. Projektledaren kommer att delta i kontinuerliga möten under projektiden.
- Kommunen/landstinget formar en intern organisation för att arbeta med att utveckla och pröva medborgarpaneler över Internet och SMS under projektiden.

Sveriges Kommuner och Landsting ansvarar för konferenslokaler och förtäring under nätverksmötena. Varje kommun står för resa till och från träffarna. Deltagande i nätverket är kostnadsfritt. Nätverksträffarna kommer i huvudsak att förläggas till Stockholm. Individuella kostnader för t.ex. informationsinsatser, IT-stöd etc. ansvarar och beslutar respektive kommun och landsting om.

Hur gör vi i Tyresö?

Tänkbara paneler

- Allmän panel – vänder sig till alla åldrar – från 18 år och uppåt.
- Föräldrapanel – föräldrar till ungdomar på högstadiet och i gymnasiet – årskurs 6 + gymnasiet.
- Ungdomspanel – ungdomar i högstadiet och på gymnasiet – årskurs 9 + gymnasiet.
- Samhällsbyggnadspanel.

Fördelar: Till en allmän panel anmäler sig med all säkerhet de som är datavana. Innehavet av dator får dock inte vara avgörande för att kunna delta. Hjälp kan fås via servicecenter eller biblioteken. Den andra och tredje gruppen är troligen datavana och många har antagligen tillgång till datorer via hemmet eller via arbetsplatsen. Ungdomarna har tillgång till datorer via skolan. Om inte så kan servicecenter eller biblioteken hjälpa till.

Förslag:

Förslagsvis startar kommunen med att pröva en allmän panel under ett år. Efter utvärdering kan sedan ställning tas till om att fortsätta med någon av de andra panelerna eller annan.

Vem ansvarar för panelerna?

Förslagsvis har kommunstyrelsen ansvaret för vilka frågor som ska/får ställas till panelerna.

Till styrgrupp föreslås: Berit Assarsson, Mats Fält, Martin Nilsson, Staffan Isling och projektledaren Birgitta Lundell. Mats Fält återskärmar fortloppande till demokratiberedningen.

Även demokratiberedningen och nämnderna kan väcka frågor som ska sändas ut till panelerna. Förslag lämnas till kommunstyrelsen.

För att få smidiga och hanterbara rutiner föreslås att kommunstyrelsen delegerar avgörandet till presidiet. Samma rutiner föreslås för förslag från nämnderna.

Projektledare är Birgitta Lundell.

Hur länge verkar panelerna?

Start: September 2008 – utvärdering hösten 2009.

Hur många ska det vara i en panel?

Förslagsvis försöker vi få ca 100 personer. De som anmäler sig får vara med. Eftersom det troligen blir avhopp kan vi säkert ta emot de som anmäler sig för deltagande under resans gång.

Hur värvar vi till panelen?

Via upprop på hemsidan, i KommunRutan, i TyresöMagasinet, Tyresö Närradio och intranätet.

Hur jobbar vi med panelerna?

Initialt ordnas ett möte – med kaffe och smörgås - med dem som anmält sig till panelen där vi beskriver hur vi vill arbeta med att få in åsikter i aktuella ärenden. Där ska tillfälle också ges till diskussion och frågor. I inbjudan är det viktigt att betona att detta är något alldeles nytt för Sverige och att vi tillsammans kan skapa rutiner för att kommuninvånarna får vara med och påverka och ha synpunkter mellan valen.

Frågorna ställs via e-post eller via inloggning på hemsidan. Tekniken måste utredas närmare. Meddelande om att frågor lagts ut sker via SMS.

Därefter ett slutmöte där resultatet redovisas. Resultatet redovisas fortlöpande på hemsidan.

Vilka frågor ska vi ställa till panelerna?

Frågor som har anslutning till beslutsprocessen. Det är därför i dagsläget inte möjligt att lägga fast vilka frågor som kommer att ställas. Ett brett samarbete krävs för att upptäcka de ärenden som med fördel kan bli kompletterade med frågor till medborgarpanelerna.

Det är viktigt att sprida "tänk" kring medborgarpanel till de medarbetare och politiker som är delaktiga i beredning av ärenden till nämnder och styrelser.

Samarbete med "grannkommuner"

Tyresö har tagit initiativ till samarbete mellan de kommuner som ligger närmast oss och som är med i projektet. Det är Botkyrka, Ekerö, Upplands Väsby och Tierp. Tyresö har bjudit in till ett första möte i mars 2008.

Aterrapportering

Resultatet av ställda frågor delges frågeställaren och panelerna via hemsidan.

Nulägesbeskrivning av medborgardialogen

Redovisas i bilaga.

Nulägesanalys Tyresö kommun – januari 2008

Tyresös politiska struktur för medborgarförankring

Tyresö kommun har en demokratiberedning utsedd av kommunfullmäktige 2007-12-12. I demokratiberedningen finns de partier som är representerade i kommunfullmäktige. En tjänsteman är sekreterare i beredningen.

Ur budget och strategiplanen – fastställd av kommunfullmäktige:

”Tyresö kommun i medborgarnas tjänst

Vi har ett medborgarperspektiv i allt vårt arbete och i alla kontakter med medborgarna. Det innebär att vi informerar på ett enkelt och tydligt sätt och motiverar våra beslut. Vi ger den enskilde ett korrekt bemötande och vi lyssnar. Vi arbetar för största möjliga insyn och delaktighet.”

Tyresös tjänstemannastruktur för medborgarförankringen

Ansvar för medborgarförankringen är spridd i organisationen. Enligt den informationspolicy som fastställts av kommunfullmäktige ser ansvaret ut enligt följande:

”Ansvar och arbetsfördelning

- ***Kommunstyrelsen***
har det övergripande ansvaret för Tyresö kommuns information. Detta gäller främst information om övergripande politiska beslut, policyfrågor och frågor som berör hela organisationen.
- ***Informationsenheten***
Informationsenheten har ansvaret att under kommunstyrelsens ledning utveckla och samordna informationsarbetet i kommunen och stödja förvaltningarna i deras arbete med information. Vidare är informationsenheten ansvarig för kommunens gemensamma kanaler för information.
- ***Nämnder/förvaltningar***
är ansvariga för informationen inom sina respektive områden. Förvaltningarna ska ha en kontaktperson/ kontaktpersoner (informationsförmedlare) som på förvaltningschefens uppdrag särskilt bevakar och samordnar förvaltningens informationsfrågor samt svarar för samordning med informationsenheten. Ytterst ansvarig för förvaltningens information är förvaltningschefen. Förvaltningarna ska i samband med budgetarbetet tänka igenom vilka informationsinsatser som kommer att krävas under kommande år och avsätta pengar i budgeten för detta. Vid större projekt och planerade förändringar i verksamheten ska en informationsplan upprättas i samråd med informationsenheten.
- ***Varje chef***
har informationsansvar gentemot sina direkt underställda medarbetare och ska se till att medarbetarna får tillgång till den information som behövs för att kunna sköta sitt arbete.
- ***Varje medarbetare***
har informationsansvar gentemot sin närmaste chef. Varje medarbetare har skyldighet att själv söka och ge information.”

Enligt informationspolicyn ska vidare den externa informationen ”stödja den demokratiska debatten.” . Tyresöborna ska själva kunna bilda sig en uppfattning om Tyresö kommuns verksamhet och kunna reagera i olika frågor”.

De medborgarprojekt som genomförts under senare år har letts av kvalitetscontrollern eller informationschefen.

Medborgardialogerna hitintills

Utställningar centralt i Tyresö Centrum

- Tyresö centrum om 20 år – välbesökt utställning. Gott om synpunkter. Få negativa.
- Förslag till översiktsplan – även den välbesökt. Gott om synpunkter.

Dialoger i planprocessen

I planprocesserna finns väl utvecklade och fungerande rutiner för dialog med berörda och närboende. Vi bjuder in samtliga berörda fastighetsägare.

Möten

De borgerliga politikerna (d v s majoriteten) är sedan ett antal år tillbaka en gång per månad på kommunens bibliotek. Mötena annonseras och kommuninvånarna bjuds in att komma och diskutera och ställa frågor. Politikerna ställer där upp i sin egenskap av de uppdrag de har i nämnder och styrelser.

Via nätet

Debattforum på nätet har under drygt 10 år ideellt skötts av Tyresö Internetförening. Sedan drygt ett halvår tillbaka fungerar inte detta forum på grund av tidsbrist. Vi måste därför söka nya vägar för detta forum. Vår uppfattning är att kommunen inte ska stå för debattforumet. Då kan det lättare uppstå diskussioner om censur o s v.

Medborgaridéer – skulle provas i 1 år men är nu inne på sitt andra år. Vi har sammanlagt fått in 26 förslag.

Trollbäckens Egnahemsförening – den politiska ledningen deltar i ett medlemsmöte per år och svarar på frågor från medlemmarna.

Företagarna, företagsnätverk.

Tyck till om Tyresö – finns på hemsidan.

Medborgarundersökningar – vartannat år. Resultatet redovisas på hemsidan.

Brukarundersökningar - Förvaltningarna genomför regelbundet brukarundersökningar.

Utmaningar

Ungdomar

Hur når vi dem? Antagligen inte via hemsidan. Facebooks? Lunarstorm? Annat ställe? Kan vi få dem intresserade att medverka i en panel?

Tidsbrist

I en kommun med låg medelålder, ofta lång resväg till och från arbetet måste det vi kommunicerar vara reellt, meningsfullt och vara påverkningbart för att fånga intresset hos kommuninvånarna.

Hur ser befolkningen ut utifrån olika kommunikationsformer?

Tillgången till datorer i hemmen är god. Drygt 85 % har tillgång till dator enligt egen uppgift i samband med medborgarundersökning.

Annonsering – finns ingen garanti för att den information som ges veckovis i Mitt i Tyresö når alla hushåll. Detta beroende på hur distributionen sköts. Enligt Mitt i Tyresös egna undersökningar har den kommunala informationen i tidningen högt läsvärde.

Anslagstavlor – ingen uppfattning om hur många som läser affischerna på kommunens anslagstavlor. Anslagstavlorna är främst till för att föreningslivet ska få ut sin information.

Vi har även grupper med behov av anpassad information. Här sker fortlöpande ett samarbete med det kommunala handikapprådet.

Infrastruktur för kommunikation idag

De regler som finns fastslagna är hur den externa informationen ska ske. Informationspolicyn säger följande:

”Kanaler

Personlig kontakt mellan förtroendevalda, medarbetare och tyresöbor.

Tyresö kommuns webbplats www.tyreso.se

Annonsering

Kommunhusets reception och biblioteken i Tyresö Centrum och Trollbäcken

Trycksaker, brev m m knutna till distributionsplan.

Massmedier

Offentliga möten.

Affisivering”

Därtill kommer det servicecenter som öppnats i kommunhusets entré i mitten av februari.

Idéer om vad vi kan använda medborgarpaneler till?

Politiskt

- Ungdomspanel
- Föräldrapanel
- Samhällsbyggnadspanel

Förvaltning

- Genomgång av www.tyreso.se under 2008.
- Servicecenter – vad förväntar sig medborgarna

Nulägesanalysen är redovisad för SKL.